

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 326/2015
29.09.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије Бранка Станића, као председника већа, судије Гордане Ајншпилер-Поповић и судије Браниславе Апостоловић, као чланова већа, у правној ствари тужиоца АА а.д. ..., кога заступа Вера Марковић, адвокат из ..., против тужених 1. ББ а.д. у реструктурирању, ..., кога заступа Станојка Васиљевић и Тања Облучар, адвокати из ..., 2. ВВ а.д. ..., кога заступа Гаврило Перовић, адвокат из ..., 3. ГГ а.д. ..., кога заступа Гаврило Перовић, адвокат из ... и 4. Република Србија, Министарство саобраћаја, кога заступа законски заступник Републичко јавно правобранилаштво, ради дуга, у поступку по ревизијама првотуженог против пресуде Привредног апелационог суда Пж 7789/13 од 14.05.2015.године, на седници већа одржаној дана 29.09.2016.године, доноси

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија првотуженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 7789/13 од 14.05.2015.године на став I изреке.

Образложење

Првостепеном пресудом Привредног суда у Београду П бр. 239/2012 од 15.05.2013.године, обавезани су првотужени и четвртотужени да солидарно исплате износ од 49.116.416,68 динара са законском затезном каматом и то првотужени од 09.07.2011.године до исплате, а четвртотужени од 17.01.2012.године до исплате. Првотужени је обавезан ставом II да тужиоцу исплати износ од 304.120.216,00 динара са законском затезном каматом од 09.07.2011.годин до исплате, а захтев је наредним ставом одбијен у делу у коме је тражено да се обавезе четвртотужени да тужиоцу исплати солидарно са друготуженим и трећетуженим износ од 130.878.173,43 динара са законском затезном каматом од 07.01.2012.године до исплате. IV ставом је одбијен тужбени захтев у делу у коме је тражено да се обавезу друготужени и трећетужени као солидарни са првотуженим и четвртотуженим да исплате тужиоцу износ од 179.994.590,11 динара са законском затезном каматом од 17.01.2012.године до исплате. Констатовано је повлачење тужбе у делу којим је тражено да се обавезу друготужени, трећетужени и четвртотужени да солидарно са првотуженим тужиоцу исплате износ од 173.242.042,59 динара са законском затезном каматом од 17.01.2012.године до исплате. Предлог четвртотуженог за прекид поступка до одлучивања по изјављеној жалби Републике Србије на решење Зл бр. 12610 од

04.08.2010.године је одбијен VI ставом изреке, док је VII ставом првотужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.586.500,00 динара, а VIII ставом је обавезан четвртотужени на исплату износа од 59.974,32 динара на име трошкова поступка тужиоцу. Последњим-IX ставом изреке обавезан је тужилац да друготуженом и трећетуженом солидарно исплати износ од 1.582.590,00 динара на име трошкова парничног поступка.

У поступку по жалбама Привредни апелациони суд је пресудом Пж 7789/13 од 14.05.2015.године одбио жалбу првотуженог и делимично жалбу тужиоца, као неосноване, па потврдио првостепену пресуду у делу става један (I) изреке којим је обавезан првотужени да тужиоцу исплати износ од 49.116.416,68 динара са законском затезном каматом од 09.07.2011.године до исплате, у ставу два (II) изреке и ставу четири (IV) и седам (VII) изреке, као и у ставу девет (IX) изреке пресуде. Првостепена пресуда укинута је у делу става један (I) изреке којим је обавезан четвртотужени као солидарни дужник са првотуженим да тужиоцу исплати означени износ од 49.116.416,68 динара са законском затезном каматом од 17.01.2012.године до исплате, као и у ставу три (III) изреке и у ставу осам (VIII) изреке, па је предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне другостепене пресуде првотужени је благовремено изјавио ревизију побијајући исту пресуду у првом ставу изреке из разлога битне повреде одредаба ЗПП и погрешне примене материјалног права.

Тужилац у одговору на ревизију оспорава ревизијске наводе као неосноване.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 399. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09), а у вези са чланом 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11), па је нашао да ревизија првотуженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба Закона о парничном поступку из члана 361. став 2. тачка 9. на које се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Ревизијом се неосновано указује и на друге битне повреде поступка, односно на повреде из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП (погрешно наведено као 374. став 2. тачка 12.) будући да су разлози побијане пресуде јасне и разумљиви, а пресуда садржи све разлоге о одлучним чињеницама које су у складу са стањем у списима.

Предмет тужбеног захтева је захтев тужиоца за солидарно обавезивање прво, друго, треће и четвртотуженог на враћање невраћеног дела износа кредита који је тужилац дао првотуженом.

Према утврђеном чињеничном стању 22.06.2010.године, прво, друго и трећетужени су закључили споразум о формирању групе понуђача којим су регулисали њихово заједничко учешће у поступку јавне набавке за извођење радова на изградњи Ауто пута ... деоница ... и дефинисали међусобне односе у извођењу радова под условом да њихова понуда буде прихваћена, а све сагласно Уговору о грађењу са Министарством за инфраструктуру Републике Србије, као

наручиоца. Учешће страна заједничким улагањима наведеним споразумом је предвиђено за сва улагања и сва права, дужности, губитке и посебне обавезе и то у односу 57,5% првотужени, 27,5% друготужени и 15% трећетужени. Истим споразумом предвиђено је да су стране потписници заједнички, солидарно одговорне према наручиоцу за извођење радова по основу уговора, да одговарајуће учешће сваке стране у споразуму одређује вредност радова у односу на укупну вредност основног уговора, што је све детаљно регулисано анексима споразума, па је предвиђено да је првотужени овлашћени члан групе понуђача, те да му у смислу наведеног припада накнада у износу од 5% укупне вредности изведених радова. Уговор о грађењу извођењем наведене деонице закључили су као наручилац Република Србија-Министарство за инфраструктуру из Београда, а као извођач радова Група понуђача састављена од прво, друго и трећетуженог, које је заступао сходно наведеном споразуму првотужени, а укупна вредност радова уговорена је на 8.652.617.186,86 динара. Анексом I Уговора о грађењу од 02.07.2010.године дошло је до промене овлашћеног члана групе понуђача, тако што је именован друготужени на кога су пренета сва овлашћења и обавезе, које су претходно припадале првотуженом. Анексом I Споразума групе извођача измењен је члан 2. Споразума, где је учешће страна у заједничком улагању и свим правима, дужностима, губицима и посебним обавезама подељено на начин да првотужени има 24,83%, друготужени 61,78% и трећетужени 13,39%. Док је Анексом II учешће првотуженог одређено на 24,83%, друготуженог 60,41% и трећетуженог 14,76%. Према утврђењу нижестепених судова, тужилац је закључио уговор о кредиту са првотуженом и истом је одобрио кредит у износу од 432.630.800,00 динара, а првотужени се као корисник кредита обавезао да у складу са законским прописима обезбеди код Агенције за привредне регистре упис заложног права на будућим новчаним потраживањима у вредности од примљеног кредита, које потраживање потиче из уговора о грађењу од 02.07.2010.године. Друго и трећетужени су дали пристанак да првотужени као овлашћени члан групе понуђача своје потраживање у вредности које чини накнаду у износу од 5% укупне вредности изведених радова по члану 3. Споразума од 22.06.2010.године заложи у корист тужиоца као обезбеђење по уговору о кредиту од 09.07.2010.године. По утврђењу нижестепених судова, уговором о залози од 09.07.2010.године закљученим између тужиоца као заложног повериоца и првотуженог као заложног дужника, а у вези потраживања које потиче из уговора о кредиту од 09.07.2010.године, првотужени је заложио у корист повериоца овде тужиоца своје право потраживања која потичу из уговора о грађењу, односно извођењу радова на изградњи Предвиђено је да у случају да првотужени као дужник не плати залогодавцу, тужиоцу по обезбеђењу и/или не плати обезбеђење на наведени начин налогодавац је у обавези да реализује наплату према обезбеђењу и да средства наплаћена на тај начин пребаци на наведени рачун и саглашава се и овлашћује заложног повериоца да се наплати из тих средстава за рачун по наведеном основу за измирење обавеза по уговору о кредиту. Имајући у виду утврђено чињенично стање, а које и није оспоравано од стране странака, правилно су нижестепени судови закључили да је тужбени захтев тужиоца као даваоца кредита у односу на првотуженог као примаоца кредита основан, па су обавезали првотуженог да тужиоцу исплати невраћени део средстава по основу кредита у износу од 353.236.632,70 динара.

Нижестепени судови су ценили и активну легитимацију тужиоца да захтева од четвртотуженог, као дужника залогодавца из уговора о залози, али како

је у другостепеном поступку укинут део одлуке који се односи на четвртотуженог, то одлука у односу на четвртотуженог није предмет разматрања ревизијског суда, јер у односу на четвртотуженог нема правноснажне одлуке, већ је другостепеном одлуком враћено првостепеном суду на поновни поступак.

Како је уговор о грађењу потписао првотужени, то Врховни касациони суд прихвата становиште нижестепених судова да друго и трећетужени као чланови групе коју је сходно споразуму представљао првотужени нису пасивно легитимисани за потраживања тужиоца по основу невраћеног кредита, што је и резултирало правноснажним одбијањем тужбеног захтева у односу на део којим се тражи солидарно обавезивање друго и трећетуженог да са првотуженим тужиоцу врати невраћени износ кредита.

Стога су правилно применили материјално право нижестепени судови када су утврђујући да је тужилац своју обавезу пуштања у течај одобрених средстава кредита првотуженом у свему извршио, а да првотужени није вратио кредит у износу који је утврђен налазом и мишљењем вештака економско-финансијске струке, обавезали првотуженог да изврши неиспуњени део обавезе, односно врати невраћени део кредита.

Чињеница да су друготужени и трећетужени заједно са првотуженим представљали групу понуђача чији је представник био у једној фази првотужени, а потом по промени споразума друготужени, у односу на Уговор о грађењу, није од значаја за пасивну легитимацију странака, а по основу Уговора о кредиту који је потписао искључиво првотужени, па је стога у односу на прво, друго и трећетуженог, односно чланове групе само он пасивно легитимисан према тужиоцу, а ради наплате потраживања по кредиту. Своје међусобне односе са другим члановима групе првотужени ће регулисати у складу са њиховим Споразумом и Анексима наведеног споразума и на њима се не може заснивати пасивна легитимација друго и трећетуженог у односу на тужиоца, већ ће само регулисати међусобни односи учесника наведеног споразума.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд прихвата становиште другостепеног суда у погледу пасивне легитимације друго и трећетуженог дато уз јасне разлоге и прихватљиво образложење.

Нису основани ревизијски наводи да је у ситуацији у којој поседује менице као средстава обезбеђења давалац кредита дужан да реализује наведене менице, те да нема правни интерес за иницирање парнице, с обзиром да се наплатом наведених меница може намирити. Менице су дате као средство обезбеђења и омогућавају повериоцу да се намири и на наведени начин, што не искључује и његово право на судску заштиту као у овом спору.

Ревизијски наводи у погледу утицаја споразума о формирању групе на обавезе првотуженог нису основани, а разлози који се односе на одлуку у односу на четвртотуженог нису разматрани, јер сходно изнетом у односу на четвртотуженог, одлуком другостепеног суда укинута је првостепена одлука, па стога и нема правноснажне одлуке која би се могла ревизијом нападати и у поступку по ревизији испитивати.

Из наведених разлога на утврђено чињенично стање правилно су применили материјално право нижестепени судови у погледу дела одлуке за који је правноснажно окончан поступак и који је био предмет ревизијског испитивања, па је стога, на основу члана 405. став 1. ЗПП одлучено као у изреци.

**Председник већа-судија,
Бранко Станић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**